

V Washingtonu zaslišujejo vojne dobičkarje

WASHINGTON, 16. julija. — Pred preiskovalnim senatnim odborom se že več dni vršijo zaslišanja o vojnih špekulantih in dobičkarjih, v katero afero je zapleten tudi kongresnik Andrew J. May, demokrat iz Kentuckyja. Te dni je izpričeval Joseph Freeman, katerega plača je poskočila v štirih letih od \$5,841 na \$70,000, kateri je kot zastopnik neke municijske tovarne prosil za naročila kongresnika Mayja šest ali osemkrat. Kongresnik May je bil tedaj načelnik vladnega vojaškega odbora in kot tak je posredoval pri Vojnem departmentu, naj se oddajo naročila za municijo papirnati družbi, ki je v resnici dobila naročil v vsoti nad 78 milijonov dolarjev.

Kongresnik May trdi, da vse njegove aktivnosti so bile storjene s tem v zvezi z namenom koristiti vojni prizadevanjem in da se ni osebno pri tem ničesar okoristil.

Danes je izpričeval pred senatnim preiskovalnim odborom Louis Sarelas, ki je trdil, da so bila poslana darila v zavrtkih in likerijah od uradnikov skupine municijskih tovarnarjev ameriškim generalom in da posredovalec, Joseph Freeman je vedno nosil s seboj zavitek bankovcev po \$1,000. Sarelas je bil poslovođa v washingtonskem uradu za prizadete municijske tovarne. Ob neki priliki je načelnik May telefonično vprašal, kje je Freeman. Sarelas je odgovoril, da je v New Yorku in da dela za nas denar. Za to izjavo je bil od Maya zelo okregan in kaznovan.

Rusi so izpustili Amerikance v Berlinu

BERLIN, 16. julija. — Ameriški armadni oficir Harrison in njegova žena sta bila danes izpuščena na svobodo, potem ko sta bila 16 dni zaprti v ruski ječi. Ob istem času pa je gen. Keating sporočil, da ima zaprta dva ruska vojaka kot vohuna.

Ameriški oficir Samuel L. Harrison in njegova žena Helen, iz San Antonio, Texas, sta rekla, da prvih par dni je bilo "strašno" v zaporu, potem pa ni bilo tako slabo.

Gen. Frank A. Keating ameriški poveljnik v Berlinu je sporočil, da so Amerikanci prijeli dva ruska špijona, ki so ju našli v civilnih oblekah v ameriški zoni Berlina in to še 14. junija. Iz začetka je general tajil, da bi imel zaprte kakšne sovjetske vojake in tudi še spadal ni povedal, v kateri ječi se nahajata. Baje imajo Rusi zaprta tudi še druga dva ameriška oficirja, ki sta izginila v rusko zono brez sledu še na 4. julija, kar pa Rusi ne priznajo.

NA OBISKU

Mr. in Mrs. John Adams, 19810 Muskoka Ave., sta se podala na obisk k sorodnikom v Pueblo, Colo., kjer nameravata ostati dva tedna. Želimo jima obilo zabave in srečen povratek!

VILE ROJENICE

Dne 9. julija so se vile rojenice zgledale pri družini Mr. in Mrs. Herman Sluga, 21150 Tracy Ave., in pustile zelo hčerko, ki bo delala družino dvema bratcom. Čestitamo!

Majsko pismo slovenskih pisateljev rojakom v Ameriki

Dragi rojaki v Ameriki!

Kri ni voda—v teh usodnih časih je stari pregovor na novo potrjen. Kri je začutila kri, misel je preletela morje in gore, brat je pozdravil brata. K nam je prispela Vaša pomoč našim ljudem, ki jih je pahnila vojna katastrofa v silo in stisko. To Vašo skrb za nas, ki se je tako lepo izkazala v dejanju, Vam štejemo tembolj v čast, ker dobro vemo, da si po veliki večini služite kruh s trdim delom na polju, po obrtih, v tovarnah ali po jamah in ste si sleherni dar, ki ste ga namenili nam, od ust pritrkali. Sporočamo Vam srčno zahvalo v imenu vseh trpinov, vdov in sirot brez strehe in ognjišča, brez obleke in obutve, ki so bili Vaše dobrote deležni. Ne, vojna nam ni prizanašala. Vendar bi ne hoteli vsiljivo razkazovati ran naše zemlje: majsko pismo Vam pišemo.

Pišemo Vam majsko pismo, saj prav maj je naš mesec, mesec mladega naroda, mlade države, mlade svobode. Ali ni pomembno čudno? Dnevi okrog 1. maja so pri nas sami sončni prazniki s pisanim plapolanjem zastav. Proslava ustanovitve naše Osvobodilne fronte, parada dela, prvomajsko tekmovanje, mladinski kongres, obletnica zmage nad fašizmom in hkrati osvoboditve Ljubljane—vse se gnete okrog 1. maja.

Obstreljen radi samohvale v ljubezenskih zadevah

Babe Rutledge, star 32 let, 1621 E. 78 St., se je pred svojo ženo, s katero živi v divjem zakonu, hvalil o svojih uspehih v ljubezenskih odnosih pri drugih ženskah. To je tako razjezilo Ruby Ward Rutledge, ki je tudi stara 32 let, da je pograbila za revolver in ustrelila moža v prsa. Kroglja je obtičala v pljučih. Težko ranjenega so prepeljali moža v Mount Sinai bolnišnico, ženo pa v zapor. V svoji izjavi je rekla, da je mož venomer trdil, da gre raje v družbo mlajših deklet, kar je naravno. "To je naravno," je dejala žena, pograbila revolver in vanj ustrelila. "Ali je to tudi naravno?" ga je vprašala potem, ko ga je obstrelila. Rekla je, da ljubi moža in da ga je vedno ljubila, zato ji je jako žal, da je prišlo od tega.

Devitt je novi demokratiški vodja, pravi Miller

Ray T. Miller, bivši demokratiški vodja Cuyahoga okraja, se je vrnil z 11-dnevnih počitnic iz Kanade, kjer se je, kot pravi, pošteno odpočil. Na vprašanje, če se je mogoče premislil, da še ostane vodja demokratov, je dejal, da resno misli vsako besedo, ki jo je izgovoril. On je ven in Dewitt je notri, pravi. Nadalje je dejal, da bo popolnoma izstopil iz politike in da bo ves svoj čas v bodoče posvetil svoji družini in svoji odvetniški praksi.

NYC VLAK Z 5-URNO ZAMUDO

Paul Revere vlak New York Central sistema, kateri je imel snoči priti v Cleveland iz Chicaga ob 9:30, je imel pet ur zamude, ko se je radi zavor pokvarilo kolesje na sedmih vagonih pri Edgerton, O., na meji med Ohio in Indiana. Poškodovan radi tega ni bil nihče.

V veličastnem pohodu se je nekaj ur pomikalo mimo nas delo in nam nazorno kazalo, kako se v novi državi v radostnem zaletu kosa kmet z delavcem in z njima obema inteligent, da bi podarili domovini čim več sadov svojega napora za boljšo bodočnost. Mnogo napete moči, telesnega zdravja, zadovoljstva in dobre volje, vendar ti je tu pa tam udaril v oči mlad obraz, ki mu je dedovanje med vojno vtisnilo sumljive sledove: ali jo vidiš, kako potuhnjeno se plazi za našo mladino zavrtna zalezovalka jetika! In na tistem smo se zopet s hvaležnostjo spomnili Vas, rojaki v Ameriki!

Na sploh pa je naš naraščaj vendarle čvrst in čil in živahno tekmuje v uarništvu, pomaga pri izpeljavanju cest, pri graditvi mostov; vse naše železnice, ki so bile ob osvoboditvi razdrte in pretrgane, so že stekle. Most za mostom se izroča prometu, obtok blaga in vseh potrebščin za znošno, ako že ne udobno življenje, bo prej ko prej neovirano krožil. In to je mnogo, zakaj lansko leto je ponekod grozila lakota, čeprav je bilo živeža, ker ni bilo dovolj prevoza.

Skrbno pripravljene razstave nam pričajo o uspehih Osvobodilne fronte, ki je iz gozdov organizirala našo državo; kažejo razvoj in razmah naše partizanskega dela na sklicani shod.

Tat je prodal ukraden avto

Ko je Arnold H. King, 2058 W. 100 St., telefonično obvestil policijo, da mu je bil ukraden avto, je izvedel, da je tat njegov avtomobil že tudi prodal za \$500. King je parkiral svoj avtomobil opoldne na nekem parkališču na Prospect Ave. Ob štiri popoldne se je vrnil in avtomobila ni bilo nikjer. Policija mu je povedala, da je bil njegov avtomobil pred pol ure predgov John Gregorichu, razpečevalcu rabljenih avtomobilov na 6520 Euclid Ave. Tat je izročil kupcu ponarejene lastniške listine, na katerih je kupec kmalu opazil, da nekaj ni v redu. Nato je hitro obvestil policijo in na banki ustavil izplačilo nakazane vsote za avto. Kmalu potem je neki 24 let stari možki iz Akrona prišel s čekom na Euclid Ave. in E. 57 St. podružnico in je bil aretiran, ko je hotel izmenjati dotični ček.

Vandali oškropili novo barvane hiše

Neka gradbena družba je napravila pogodbo za obnovo hiš na Mrs. Nettie Remensky, 1906 E. 75 St., in zakoncu Frank McGhee, 2210 E. 79 St., kar je vključevalo popravo, kritje in barvanje. Ta družba je oddala sama barvanje drugemu subkontraktorju, ki je baje zgubil denar pri barvanju. Dotični si je pred dnevi prizadeval pri Mrs. Remensky, da ga oprostijo pogodbe, kar pa ni ugodila. Včeraj zjutraj pa so našli ti dve hiši oškropljeni po rdeči barvi, na pročelju in ob strani.

ZAROKA

Prošlo nedeljo sta se zaročila Miss Mildred Glazar, hčerka poznane družine Mr. in Mrs. Frank Glazar, 17833 Dillewood Rd., in Mr. Edward Zimmerman, sin družine Mr. in Mrs. Joseph Zimmerman, 1236 E. 175 St. Bilo srečno!

Unijski poziv na konsumno stavko

Včeraj popoldne se je na Mallu vršil protestni shod proti druginji in inflaciji, katerega je sklicalo vodstvo CIO-United Auto Workers unija in katerega se je udeležilo med 5,000 do 7,000 oseb. Pričakovalo se je mnogo večje udeležbe, toda nekatere tovarne niso odpustile svojih delavcev ob napovedanem času. Na shodu je bilo priporočano, da delavci pritisnejo na kongres, da obnovi stare OPA regulacije oen in da se naj prepreči izvolitev gotovih kandidatov pri jesenskih volitvah v kongres.

Govorniki so priporočali, naj vsi konsumenti gredo na nakupno stavko, to se reče, da naj se pod nobenim pogojem ne kupuje nobenega blaga, ne jestvin, kar ni nujno potrebno.

Elwell-Parker Co., je posvarila svoje delavce z napismi po tovarni, da kdor se bo pred uradnim časom odstranil od dela, mu ne bo dovoljeno delati naslednji dan. Kljub temu je približno polovico unijskih delavcev odšlo eno uro pred uradnim zaključkom dela na sklicani shod.

Poročajo, da Fisher Body in Diesel Division tovarna od General Motors ni odpustila svojih delavcev predčasno, da bi šli na shod.

Zbrani delavci na Mallu so se povsem dostojno zadržali. Po govoricah so se vrstili pri mizah, da so podpisali peticije za obnovo OPA kontrole.

Kimmel in Short sta kriva napada na Pearl Harbor

WASHINGTON, 16. julija. — Kongresni odbor za preiskavo japonskega napada na Pearl Harbor, za veliko mornariško katastrofo, ki so jo povzročili Japonci 7. decembra leta 1941, je odbor prišel do prepričanja, da sta za nesrečo odgovorna generala Husband E. Kimmel in Walter C. Short tedanja poveljnika na Hawai. Za krivdo se strinja 8 članov preiskovalnega odbora in 2 sta proti.

Večina odbora bo zvrčala krivdo na Kimmela in Shorta, ne pa na mlačnost in omalovaževanje ameriškega naroda glede nevarnosti napada, kot tudi ne na nezadostno svarilo iz državnega departmanta armade in mornarice v Washingtonu.

Tekom dolgih nesecev preiskave in zasliševanja s tem v zvezi, so nekatere priče hotele zvaliti krivdo na pokojnega Roosevelta in bivšega državnega tajnika Cordell Hullu in nekatere druge bivše člane Rooseveltovega kabineta.

Poročilo tega odbora bi imele biti podano javnost še 1. julija, toda z dovoljenjem senata in kongresa e bilo zadržano do današnjega dne. Odbor želi, da se poročilo pridrži še do ponedeljka.

PEVSKI VAJE

V četrtek večer ob osmih se bodo v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. vršile pevske vaje skupnih zborov, ki bodo sodelovali pri povorki ob priliki proslava 150-letnice mesta Clevelanda. Člane zbora Slovnan se opozarj, da so točno na mestu.

Kdor je *eloekoljub*, daruje za otroško benico v Sloveniji

Mihajlovičev priziv je bil zavr- njen; smrtna obsodba izvršena

BROWDER BO PRODAJAL RUSKO LITERATURO

NEW YORK, 16. julija. — Earl Browder je pred časnikarji danes povedal, da je šel v Rusijo iz osebnih razlogov in da mu je bilo ponudeno od United States Publishing House zastopstvo za prodajo ruske literature v Ameriki. Poročal je tudi, da je iz Pariza poslal 86 komadov ruske literature kot tovarno pošiljko, ki je na poti v Ameriko. Knjige se nanašajo na politiko, znanost, umetnost in leposlovje.

POLLOCK NE BO ODSTOPIL

BERLIN, 10. julija. (O.N.A.) — Društvo za preprečenje svetovne vojne št. 3 je obtožilo dne 19. junija profesorja Jamesa Kerr Pollock-a, da je pred vojno omogočil Schachtu, ter nekaterim ameriškim izolacionistom predavanja na univerzi Michigan. Te obtožbe je prinašal zadnje dni nemški tisk v sovjetski zoni v Nemčiji. Pollock se nahaja trenutno na dopustu v Nemčiji in namerava odpotovati prihodnji mesec v Ameriko, da prebije nekaj časa s svojo družino. Dali se bo vrnil nazaj v Nemčijo ali ne, je odvisno po njegovi izjavi od tega, ali mu bo Michiganska univerza podaljšala dovoljenje odsotnosti ali ne.

Profesor Pollock pa je odločno zanimal govorice, ki so bile nastale v Washingtonu in drugje, da bo v kratkem odpoklican s svojega mesta kot drugi najvišji gospodarski svetovalec v ameriški zoni. Naglasil je, da sta mu med drugimi tudi general McArney, komandant ameriških okupacijskih čet v Nemčiji, in general Lucius Clay, namestnik vojaškega guvernerja ameriške zone, prigovarjala naj ostane.

Profesor Pollock je povedal vašemu poročevalcu, da ni nikdar v svojem življenju govoril s Schachtom.

AVSTRALIJA IŠČE PETROLEJA

CANBERRA 9. julija (O.N.A.) — Avstralska vlada marljivo nadaljuje svoje iskanje petroleja, navzile temu, da dosežajo napor niso bili posebno uspešni. Pred nekaj leti so bili odkriti sledovi olja v Queenslandu, pri kraju Roma, toda vrtnanje je bilo kmalu opuščeno kot brezizgledno. Pozneje je bilo najdeno nekaj petroleja pri jezeru Entrance v vzhodni Viktoriji, toda tudi v tem kraju so geologi trdili, da ni izgledov.

Napori se zdaj nadaljujejo v drugih predelih kontinenta. Strokovnjaki sodijo, da je nekaj upanja v pokrajini Kimberley v severozapadni Avstraliji, kjer se bo iskanje nadaljevalo s podvojeno silo.

Izdadni beraški prihranki

Fred Martinek, star 55 let, 2689 E. 127 St., je slep iz leta 1933. Včeraj je bil aretiran radi beračenja na E. 4 St. in Euclid Ave. Probacijski uradniki so odkrili, da ima slepec v neki banki na Woodland Ave. vloga \$2,002. Uradniki menijo, da ima prihranke vložene še po drugih bankah.

Vodstvo Jugoslovanske vlade je Mihajlovičev priziv zavrnilo, kot tudi vseh ostalih obsojencev na smrt

Potom radija je dospelo poročilo, da je bil danes zjutraj ob 6. uri po clevelandskem času, usmrčen z ustrelitvijo Dražo Mihajlovič, vodja četnikov v Jugoslaviji, ki je bil spoznan krivim izdajstva. Z njim vred je bilo ustreljenih tudi osem drugih izdajcev. Podrobnosti o eksekuciji niso bile podane.

BELGRAD, 16. julija—Draža Mihajlovič, četniški vodja in vojni minister ubežne Jugoslovanske vlade med vojno, bo zgodaj zjutraj ustreljen z drugimi na smrt obsojenimi, ker je vrhovno vojaško sodišče zavrnilo njegov priziv in ostalih obsojencev. Sinoči je rekel stražniku: "Zadnjih 15 minut pred ustrelitvijo bo najtežje."

Mihajlovič je bil spoznan krivim velike izdaje in kolaboracije z Nemci od vojaškega sodišča, sestoječega iz treh sodnikov. Pravijo, da je zadnji čas izgubil vse živce. Do 400 cigaret prižge dnevno in jih vrže proč. Do zadnje minute je upal, da bo njegova kazen dosmrtni zapor. Danes bo najbrže zadnjič videl svoje zagovornike in prejel zadnje obhajilo iz rok pravoslavnega duhovnika.

Izvršitev smrtno kazni z ustrelitvijo se bo izvedlo privatno. Prisostvovali bodo samo sodniki, en zdravnik, duhovnik in strelci. Usmrtitev se bo izvedlo najbrže v Jajčini, na prostoru nemških masakrov, 12 milj od Belgrada.

NADALJNE STAVKE V TRSTU IN OKOLICI

TRST, 16. julija. — Zaveznike čete so bile danes opozorene, naj bodo pripravljene za pohovne spopade v ladjedelnici v Trzihu in pri Sv. Marku, kjer je odšlo na stavko 9000 delavcev, kateri protestirajo proti uposlitvi 1000 fašistov, katere nazivajo za stavkolomce. Delavci zahtevajo, da se takoj izžene vse Italiji simpatične delavce. Delavci iz ladjedelnice sv. Marka so napadli glavne urade unij, ki so simpatične Italiji in jih razdejali. United Shipyards je ukazala delavcem, da morajo oditi s prostora, kar pa niso ubogali in so vpriporili sedečo stavko. Poslali so le majhno število zaupnikov v mesto, da jim prinesejo hrane. Italijanski simpatičarji so tudi ostali v ladjedelnici in so oboroženi z ročnimi granatami in revolverji.

Veteran umrl dva dni pred poroko

William Hawker, star 26 let, 786 E. 105 St., se je imel poročiti v četrtek v cerkvi sv. Nežde. Mesto poroke, se bo isti dan vršil njegov pogreb iz iste cerkve. Hawker je služil v armadi tri in pol leta. Njegova mati ga je včeraj zjutraj našla mrtvega v postelji. V spanju ga je zadela srčna kap. Njegova nevesta je bila Mercedes Jasany, stara 21 let, 1491 Addison Rd. Zaročena sta bila pet let.

Ogenj v steklarski trgovini

Pri Century Glass Co., 701 W. St. Clair Ave., je nastal ogenj, katerega je prišlo gasiti 14 požarnih voz. Kako je nastal ogenj, ni znano. Škoda znaša okrog \$10,000.

POZDRAVI

Pozdrave iz Seattle, Wash., kjer se nahajate na počitnicah, pošiljate Mrs. Mary Rotar in hčerka Irene, 19608 Kildeer Ave. Upamo, da se prav dobro zabavate!

Z obešenjem bodo Nemci plačali za umore

DACHAU, Nemčija, 16. julija. — Neko ameriško vojaško sodišče je tukaj danes obsodilo na smrt z obešenjem 43 nacističnih S. S. vojakov, ki so bili najdeni krivi masakra ameriških vojni ujetnikov pri Malmedy. Med drugimi je bil obsojen na obešenje kolonel Joachim Peiper, vodja takozvane "Taskforce Peiper". S. S. skupine, ki je pomorila največ neoboroženih Amerikancev v taborišču med spopadom pri Bulge v decembru 1944 leta. Peiper je bil poveljnik tedaj prvega SS Panzer regimenta.

74 Nemcev je bilo obtoženih radi grozodejstev nad ameriški vojniki in 73 jih je bilo spoznanih krivim. Od teh je bilo 22 oseb obsojenih v dosmrtno ječo, dva vsak po 20 let, eden na 15 let in 5 po 10 let vsak.

Gen. Josef (Sepp) Dietrich, poveljnik šeste SS Panzer armade, je bil obsojen v dosmrtno ječo. Gen. Fritz Kraemer je dobil 10 let in gen. Herman Priess, bivši poveljnik prve SS Panzer korpusa je dobil 20 let.

Datum obešenja bo določila armadna avtoriteta. Nobeden izmed obtožencev ni pokazal ob izreku kazni nikakšnega začudenja. Nekateri Nemci so se celo smejali, ko so bila njih imena čitana. Več kot 300 ljudi je napolnilo sodno dvorano, največ sorodniki obtožencev, da slišijo razsodbo. Nekateri ženske so jokale.

Nov grob

ANDREW CEC

Umrli je v nedeljo Andrew Cech, star 66 let, stanujoč na 5305 St. Clair Ave. Doma je bil iz Senožec na Notranjskem. Pogreb se bo vršil danes popoldne iz Grdinovega pogrebnega zavoda.

"ENAKOPRAVNOST" UREDNIKOVA POŠTA

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):
For One Year—(Za celo leto) \$7.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.00
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year—(Za celo leto) \$8.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.50
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year—(Za celo leto) \$9.00
For Half Year—(Za pol leta) 5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March, 1879.

104

Owen Lattimore (O.N.A.)

POMEN RAZVOJA V SINKIANGU

Dogodki v daljni kitajski pokrajini Sinkiangu so se odigrali skoro neopaženo, tako globoko so jih zasenčile konference, ki so bile v žarišču javnega zanimanja. Toda iz tega ne velja zaključiti, da so ti dogodki nevažni in da ne bodo igrali svoje vloge v nadaljnjem razvoju Daljnega vzhoda.

Sinkiang, ali takozvani kitajski Turkestan, je prostrana dežela, ki leži ob južnih obronkih zunanje Mongolije. Ob tej pokrajini poteka torej del neizmerno dolge skupne meje Sovjetske unije in Kine. Svet ni mnogo slišal o tej deželi v preteklih letih, to verjetno je, da se bo v bodoče o njej mnogo več govorilo. Najbrže ni neupravičeno, ako trdimo, da bo ta obmejna dežela postala v bodočih desetletjih ena najvažnejših dežel na svetu—v strateškem, gospodarskem in prometnem pogledu, in sicer za cestni, železniški in tudi zračni promet. To verjetnost deli Sinkiang z zunanjo Mongolijo.

Sličnost z zunanjo Mongolijo je očitna tudi še v drugih pogledih. Tako na primer, je 90-odstotna večina prebivalstva ne-Kitajcev. Razmeroma malo je ljudi, ki znajo govoriti kitajščino.

Tej deželi je priznala kitajska centralna vlada precej dalekosežno avtonomijo. Ta dogodek je velike važnosti, čeravno je videti na prvi pogled tako oddaljen in neznan, da mu je težko pripisovati več kot le krajevni pomen. Toda ako si stvar ogledamo bolj natančno, bomo videli, da je to del kitajske politike, ki je odločala tudi v vprašanju zunanje Mongolije, ki je postala neodvisna država.

Ciang Kajšek je obrazložil to politiko lani o priliki priznanja mongolske neodvisnosti, ko je imel dvoje možnosti—ali se temu priznanju protiviti, češ, da je zadeva le posledica ruskega pritiska, ali pa se pokazati bolj državniško modrega in začeti konstruktivno kitajsko politiko napram prebivalstvu svojih obmejnih pokrajin. Ciang se je takrat odločil za to drugo možnost.

Povezal je takrat mongolsko vprašanje z drugimi obmejnimi vprašanji in naglašal povezanost teh vprašanj celo s kolonialnimi problemi kot Burmo, Siamom in francosko Indokino. S tem je skušal poudariti, da mora dobiti Kina svoj glas v zadevah, ki se tičejo dežel na področju njenih meja.

Koncesije, ki so bile priznane Sinkiangu so enostavne. Pokrajino bo vladala skupščina ali odbor 25 članov, od katerih jih bo 10 imenovanih po centralni kitajski vladi. Ostali bodo imenovani po lokalnih enotah. Predsednika imenuje tudi centralna vlada, toda podpredsednik je zopet predstavnik lokalnih interesov, ki niso kitajski. Občinski in drugi krajevni predstavniki bodo tudi izbrani v lokalnih volitvah.

Res je, da to ni reforma globokega značaja, ter da ima centralna vlada tako še vedno ogromno vpliva na čisto krajevne zadeve. Toda vsako tako stvar je treba ocenjevati v okviru krajevnih razmer, ako hočemo pravilno spoznati ves njen pomen.

Kar se je zgodilo v Sinkiangu bo odjeknilo skozi vso Kino in sicer radi tega, ker je s tem priznana narodu, ki ni niti kitajski in ki živi v silno oddaljenih krajih, politična samostojnost, katere Kitajci sami ne uživajo nikjer v nobeni svoji domači pokrajini.

Lieberman, poročevalec New York Times-a, naglašava v svoji tozadevni brzojavki, da so svoboščine, katere je centralna vlada ugodila Sinkiangu skoro natančno tisto, kar zahtevajo komunisti za vso ostalo Kino.

Ta povezanost kitajske obmejne politike in domače politike v notranjosti Kine same je po mojem mnenju največjega pomena. Reforma, ki je bila izvedena, bi bila brez tega najbrže že mnogo prej ustvarjena. Sinkiang je daleč, toda pomen dogodka je velik, posebno radi tega, ker kitajski narod širom te ogromne zemlje dviga svoj glas zahtevajoč ravno te reforme tudi zase.

Verjetno je, da bo kitajska centralna vlada postopala slično tudi v drugih slučajih, ter da ne bo zavzela stališča, iz katerega ne bi bilo nobenega izhoda. Ako potrebno se bo vlada umaknila, ne da bi pri tem opustila svoje sovražno stališče napram komunistom—ugodila bo le nekaterim zahtevam, za katere se komunisti bore.

Veliko dvodnevno praznovanje

Cleveland, Ohio.—Mesto Cleveland praznuje 21. julija tega leta svoj 150. rojstni dan. Ob tej priliki priredijo clevelandске narodnosti veliko slavnostno povorko, pri kateri Slovenci ne bomo izostali.

Trgovci in gostilničarji, profesionalci in obrtniki! Podpisani se obračamo do vas v sledeči zadevi: Za pomembno slavnost 150-letnice rojstva mesta Clevelanda. Mestna vlada je izdelala program za to veliko povorko in povabila na sodelovanje vse narodnostne skupine v Clevelandu. Povorka bo obstojala iz samih flotov, na katerih naj bi narodnostne skupine izvajale glasbo, petje, kot tudi narodne in umetne plesne.

Ker pa kulturne skupine same nimajo denarja, je treba zanje dobiti denar iz drugih virov, da se jim naredi flote, ki bodo primerne in dostojne za milijon in več gledalcev ob cesti.

Ali ne mislite, da bi bilo dobro da bi se zavzeli za to mi trgovci, obrtniki in profesionalci. Zavedamo se, da uživamo od svojih ljudi naklonjenost in spoštovanje. Kot taki se čutimo tudi nekako dolžni, da se v takem slučaju odzovemo, posebno še, ko se gre za to, da se ugodni željam mestne uprave, ki nas v to poziva. S tem bi pa tudi naredili veselje našim kulturnim skupinam, katere bi sodelovale v programu, kakor že omenjeno.

Vsaka narodnost po svoji obsežnosti upravičena od ene do treh flotov. Slovenci lahko porabimo tudi štiri flote, ker imamo veliko skupin, ki bi jih rade napolnile. Ena flota stane od \$325 do \$400 za okrasitev. Potrebujemo torej okrog \$1,200, kar upamo, da bo približno odgovarjalo za našo slovensko metropolo. V primeri s pomembno slavnostjo ni to nobena pretirana zahteva, če računamo, koliko imamo

domaćih podjetij, ki so si v času let dobro opomogla in uspela.

Vse to moramo upoštevati. Zavedati se moramo dejstva, da je bilo vse to mogoče samo pod zvezdno zastavo v Ameriki. Vsekakor smo obvezani doprinesiti naš dar in prispevek v ta namen. Do sedaj je že prijavielih 65 flotov. Mi ne smemo biti zadnji. Torej, stopimo vsi v akcijo!

Neka trdka je že obljubila prispevati \$100. Mož po možu, kolikor je kdo zmožen, naj vsak sebe presodi. Imena darovalcev bodo priobčena v obeh slovenskih lokalnih dnevnikih. Vzemite si malo v premislek in potem v dobri volji pošljite svoj prispevek v kuverti. Vsi računi bodo priobčeni.

Vas vse vdano pozdravljamo, Anton Grdina st. predsednik, Vera Germ, 6721 Bayliss Ave., tajnica, Louis Majer, blagajnik.

Iz Slovenije iščejo sorodnike

Prejel sem dvoje pisem iz starega kraja, v katerih ondotni rojaki iščejo svoje sorodnike v Ameriki. Ako slučajno citajo te vrstice, so prošeni, da stopijo v pismene stike z njimi.

Eno pismo je od Antona Bravca, rojenega v Koritnici — Tolmin Primorsk. Sedaj se nahaja v Črnomlju št. 228, Slovenija. On bi rad izvedel za svoje brate: Jožeta, Miha, Andreja in Alojzija. Nahaja se v bedi, ker mu je okupator vse požgal in odnesel.

Drugo pismo je od Janka Jamšeka, Celje št. 41. p., Prem, Vencija Giulia. On bi rad izvedel za svojega strica Vinko Jamšeka iz Stanjela na Primorskem. Nečak pravi, da je stric živel svojčas v Clevelandu in da je star okoli 70 let. Da je imel zanimivo novico za njega, zato prosim, da mu takoj piše.

Frank Česen

Nove knjige Slovenske Maticе in Mohorjeve družbe

Ponatis iz "Slovenskega poročevalca"

Po osvoboditvi je zrasla na Slovenskem vrsta novih založb, ki so si postavile široke delovne načrte in že v prvem letu svobode doberšen del teh načrtov tudi izvedle. Tako so nove založbe, predvsem Slovenski knjižni zavod, Državna založba Slovenije, Cankarjeva in založba Mladinska knjiga z uspehom nadomestile stara založniška podjetja, ki so bila skoraj izključno trgovskega značaja.

Vse slovenske predvojne založbe pa niso bile take. Teko imata zlasti dve slovenski starejši knjižni družbi, Slovenska Matica in tudi Mohorjeva, dosti zaslug za to, da je našla dobra in hkrati cenena slovenski knjigar res pot v vsak slovenski dom. Ti dve založbi, ki sta že prej služili ljudskim interesom, sta zdaj začeli z novim delom.

Slovenska Matica sodi med tiste slovenske založbe, ki so izpolnile kulturni molk in so kmalu po okupaciji prenehale z delom. Tako je izšel Ingoličev Matjevič Visočnik, dotičan že 1941 leta, šele po osvoboditvi. Tako nadaljuje Slovenska Matica z rednim delom šele to pomlad. Redne knjige za novo poslovno leto že pripravljajo.

Tudi to pot bosta izšli, kot je bila navada prej, dve leposlovni deli in eno znanstveno. Med leposlovnimi je Kreftova trodejska komedija "Kranjski komedijanti" in izbor proze Tonea Sifererja "Kmet in stvari". V seriji znanstvenih publikacij pa bodo Sovretovi "Predsokratični filozofi". Ta redna zbirka bo do tiskana avgusta ali septembra. Med izrednimi izdajami pa pri-

pravljajo drugi del Melikove "Slovenije", nadaljevanje Kidričeve "Zgodovine slovenskega slovstva" in več zvezkov "Vežane besede".

Novo delo je začela Slovenska Matica prav s to zbirko, s četrtim zvezkom "Vežane besede", ki je tudi že izhajala v zadnjih predvojnih letih. Takrat smo dobili v njej župančičeve prevode dveh Shakespearejevih dram — Romea in Julije in Viharja, kot tretji zvezek pa Sofoklejev Kralja Edipa in Antigono, oboje v prevodu Franceta Albrehta. "Zdaj je izšel spet župančičev prevod Shakespeareja Koriolan. Knjigi je napisal spremne besede dr. France Koblar in v njih pojasnil nastanek Koriolana, njegovo politično ozadje in dramo analiziral.

Koriolan, ki velja za izrazito politično dramo, je ob Juliju Cezarju in Antoinju in Kleopatri tretja izmed Shakespearejevih rimskih dram. Nastal je v zadnji dobi pesnikovega ustvarjanja, okrog leta 609, natiskjen pa je bil šele po smrti v folijski izdaji leta 1623. Vire za to dramo je našel Shakespeare kakor za druge svoje rimske drame, v Plutarhovih "Življenjepisih".

S Koriolanom smo dobili Slovenci pomembno bogatitev prevodne književnosti in hkrati novo knjigo mojstrastroslovenske besede — Otona Župančiča. Za prihodnost pripravlja Slovenska Matica še več knjig v zbirki "Vežane besede." Med temi bo še en župančičev prevod Shakespeareja, komedija "Kakor vam tiskana avgusta ali septembra. Med izrednimi izdajami pa pri-

Vidmarjev prevod "Molierove "Sole za žene."

Drugače je bilo v tej vojni z Mohorjevo. Svoji sedež je imela ob okupaciji v Celju in Nemci so že prvi teden poslali vso njeno knjižno zalogo v papirnico v Radeče—polnih 12 vagonov—da bi tam vse te knjige zmlili za nov papir. Velik del Mohorjevih knjig je to usodo tudi dočkal.

Mohorjeva je slovenska najstarejša knjižna družba. Že vse od leta 1852, ko je bila ustanovljena, je pošiljala vsako leto svoj knjižni dar skoraj v vsako slovensko vas. Nastala je v Celovcu, odkoder se je morala umakniti ob prevratu v Prevalje, leta 1927 pa se je za stalno naselila v Celju, kjer bo ostala tudi zdaj. Tam si je sezidala novo tiskarno in razširila tudi svoj knjižni načrt.

Knjižne darove Mohorjeve družbe so sicer res pogosto sestavljali z ožimi merili, vendar je izdala tudi dosti knjig, iz katerih je naš človek spoznaval domačo in tujo književnost in dobil v njih vrsto poljudno znanstvenih, zgodovinskih, šolskih in mladinskih del. Po preselitvi v Celje je vključila Mohorjeva družba v svoje redne izdaje tudi družinski mesečnik Mladiko, posebno Mohorjevo knjižnico, Znanstveno knjižnico, nadaljevala je z Gruden-Malovo zgodovino slovenskega naroda, začela je izdajati "Cvetje iz domačih in tujih logov," obširno svetovno zgodovino, od katere je izšel najprej drugi del (Sovretovi Stari Grki) itd. Razširjenost Mohorjeve družbe med Slovenci najboljše kažejo te številke: pred prevratom 1919 leta je imela 90,512 naročnikov. Po prvi svetovni vojni je to število zaradi razkosanega slovenskega ozemlja precej padlo, danes pa se je dvignilo spet na 66,000.

Delo, ki ga je opravila Mohorjeva družba med Slovenci, je zahtevalo njeno obnovo. Del za loge, ki so jo odpeljali Nemci v Radeče, je bil po srečnem naključju rešen, treba pa je bilo misliti tudi na nove izdaje. Potrebo obnove Mohorjeve družbe je priznala tudi vlada in je tej obnovitvi močno pomagala. Tako je bil še lani v novembru ustanovni občni zbor zadruge, ki je sprejela nova pravila.

Letošnji knjižni dar Mohorjeve družbe so tri knjige: koledar in dve leposlovni. V koledarju je poleg običajnega pratikanskega dela še vrsta pomembnih člankov. Minister Tone Fajfar piše o Osvobodilni fronti, Prežihov Voranc o naši ljudski republiki, Drago Gustinčič o Trstu, B. Grafenauer o Koroški, Vinko Modernorfer o agrarni reformi, o Rusiji in Sovjetski zvezi itd. Poleg člankov je tudi nekaj leposlovja. Sem sodijo predvsem "Odpustki" Phežihovega Voranca in nekaj pesmi.

Poleg koledarja je izšla tudi povest Julije Bračičeve "Zaprta vrata," to je 97 zvezek Večernic, ki jih Mohorjeva družba s tem nadaljuje. V tisku pa je prvi del Finžgarjevega romana "Pod svobodnim soncem." V jeseni bodo že izšle Mohorjeve knjige za prihodnje leto.

Obnovljeno delo dveh slovenskih najstarejših knjižnih družb, Mohorjeve in Slovenske Maticе, ki že skoraj polno stoletje pošiljata dobro knjigo med slovenske ljudi, bo pomemben prispevek k delu novih slovenskih založb. Dobra knjiga mora biti last vseh Slovencev in mora najti pot v zadnjo slovensko vas.

Preskrbite potrebno nego slovenski mladini v Sloveniji! Prispevajte za otroško bolnico v Sloveniji! V uradu "Enakopravnosti" lahko oddaste vaš delež!

Načrta obnova Pregarjev pri Ilirski Bistrici

Posneto iz "Slovenskega poročevalca"

A. Bubnič poroča: "Kakor se je odlikovalo Pregarje v borbi za osvoboditev, tako se odlikuje sedaj pri obnovi. Vas je popolnoma požgana. Vsi moški so bili ali v partizanih ali v internaciji. Oni, ki so se vrnili domov, so pa pridno prišli za delo.

"Pregarški zidarji so dobro znani daleč naokoli, vsi so se vpisali v sindikat in tesno sodelujejo z obnovitveno zadruzo, v kateri so včlanjeni vsi pogorelci. Obnovitvena zadruga je napravila že preko 800 kvintalov apna, člani zadruge pa so napravili pri apnenici 1,400 ur, sedaj pa so začeli z načrtno obnovo vasi. Pri apnenici je pomagala tudi vaška mladina, ki v prvomajskem tekmovalju prednjači okraju. Posebno pa se odlikujejo Milan Kogovšek, Lovrenc Konestabo in Darko Zadnik.

"Vsa vas tekmuje pri obnovi in poljskem delu. V zadnjih mesecih so Pregarci poleg navadnega dela v okviru prvomajškega tekmovalja posadili 1,986 sadnih drevesc, 6,186 gozdnih sadik, cepili 1,350 drevesc, očistili robide tri hektare zemlje, popravili 14 kilometrov poljskih poti, očistili ruševin 21 gospodarskih poslopj, napravili veliko apnenico, oddaljeno devet kilometrov od vasi, skupno so delali 4,968 ur za obnovo.

"V sindikate so vpisani vsi delavci in zidarji, vsi odrasli so vpisani v SIAU. Prosvetno društvo 'Silvester' šteje 106 članov, ima pa velike težave zaradi pomanjkanja primernega prostora, ker je vse požgano.

"Pionirji in pionirke so v zgled mladini celega okraja. Zanimanje za zadružništvo je veliko. Pregarci bi radi čim prej imeli konzumno zadruzo, zato skrbijo, da bi si v najkrajšem času pripravili primeren prostor. Posebno jim je pri srcu šola, ki so jo fašisti zažgali in deloma porušili, zato posvečajo zdaj vse svoje sile pri obnovi nove Jugoslavije."

Kmetovanje v okraju Herpelje-Kozina

Posneto iz "Slovenskega poročevalca"

V prvih dneh aprila je šla mladina iz teh okrajev na veliko posestvo v Odolno. Pridružili so se jim še pionirji in mladina iz vasi Obrov, Javorja, Golača, Gradišča, Poljan, Matorija, Bač, Slivja in Poljčan. Kljub dolgi poti, ki so jo nekateri premerili — mladina iz Golača je prišla tri ure daleč — so bili vsi vedrih obrazov in so veselo prepevali.

Razkropili so se po njivah ter začeli saditi krompir in pripravljati njive, kjer so kasneje sejali oves. Raztepavali so debelo grudo in tako pripravljali polje za setev.

V delu je tekmovala vas za vasjo, posamezniki s posameznikom. Najbolje se je izkazala vas Obrovi; zmeraj so bili prvi na koncu njive in pri delu dajali vzgled drugim. Še posebno se je izkazal tovariš Jože Dodič, ki se je pred kratkim vrnil iz jugoslovenske vojske. Kakor je bil zavezen v borbi, tako se danes izkazuje v delu. Zasipaval je po tri brazde krompirja zaporedoma ter bil redno prvi na koncu njive.

Potrudile so se tudi druge vasi, pridna sta bila pionirja Tonček Babnič iz Poljan in najmlajša pionirka Marija Bubničeva. Veliko vztrajnost pri delu so pokazale Marija Valečičeva, Marija Budrova, Cilka Požarova in Skofov Tonček iz Obrova, ki je delal skoro vtrc z Dodičem.

Mladinke so obrezovale krompir in so hitele pri delu: pet mladink je v dveh urah obrezalo 1,000 kilogramov krompirja. Delali so od jutra do dveh popoldne in v 708 delovnih urah

ŠKRAT

Ce ne bi bilo mene, tegale mogoče ne bi nikdar zvedeli, da je Frank Azman na oglu E. 65 St. in St. Clair Ave., dobil novo pločnik. On ima tam mesnico in grocerijo, kar pogledajte.

Tale je pa druga. Policija je te dni aretirala našega štumfarja, Johna Burnika na E. 63 St. in St. Clair Ave., radi tega, ker baje ni šel preko ceste na pravem kraju. Na policijski postaji so ga vprašali, če ima en dolar. Rekel je, da ga nima. "No ja, če ga nimaš pa pojdi domov," so mu rekli.

To je tudi nekaj novega. Tam, kjer je bila tista grda jama, je sedaj prav lep vrt s trnjevo mejo. Tisto bodo kmalu spoznali pijanci. Če boste videli katerega kje opraskanega, boste lahko rekli, da je šel preblizu tiste žive meje ob Grdinovem vrtu.

Na drugi strani St. Clairja, kjer so Ribničani celo zimo delali novo poslopje, je sedaj lepa nova in moderna trgovina Antona Anžlovarja; ampak razrivati jo bomo morali vsi. Gradbeni kontraktor je bil najmlajši v Clevelandu, Frank Janša.

To pa najbrže že veste, da bo v nedeljo 21. julija Cleveland star 150 let. Pravi, da bo tedaj velika povorka. No, bomo že videli!

Joe Pograjc.

posadili 45,000 kilogramov krompirja, obdelali dva hektara zemlje ter pripravili pet hektarov njiv za poznejšo setev ovs. Ko je bilo delo končano, jim je pripravila vojska lepo prireditve, da so se po težkem delu prijetno razvedrili.

Tega dne je tekmovala tudi vas Vrhpolje; 14 mladincev in mladink je v 70 urah zoralo velikonočno ter obrezalo in posadilo 300 kilogramov krompirja. Njiva, ki so jo obdelali, je vaška last in je njen pridelek namenjen revnim družinam. Tako so napravili tudi že lansko leto.

—Zlatka Kacinova.

St. Clair Rifle and Hunting Club

Kot vsako leto, bo naš klub priredil piknik na svoji farmi dne 23. julija 1946. Tem potom vabimo vse naše člane, prijatelje in znance na to prireditve. Vse naše člane pa se opozarja, da gotovo pridejo na farmo tudi na nedeljo, 21. julija 1946, da se prostor očisti in pripravi. Pripravite seboj potrebno orodje in pridite zgodaj. Po naročilu klubove seje.

Leo. Kushlan, zapisnikar.

POLJSKI VOJAKI NA SREDNJEM VZHODU

LONDON, 10. julija. (O.N.A.) — Precejšnje število poljskih častnikov in vojakov, ki so živeli kot civilisti na srednjem Vzhodu ali pa dezertirali iz armade generala Andersa, so se te dni pridružili gerilskim tolpom v Siriji, katero je organiziral Fawzi el Kawkaji. Poljski krogi v Londonu trde, da vežbajo ti poljski vojniki arabske gerilce za proti-židovske vojaške operacije v Palestini.

Kawkaji, ki je znan predvsem radi pokoljev, katerih je bil kriv leta 1936, ponuja vojakom tako visoke plače, da vsi prihajajo k njemu. Večina teh Poljakov so elementi, katere je Anders radi zločinov iztrebil iz svoje armade, in ki so ostali v Palestini, ko je njegova armada odšla v Italijo.

Majsko pismo slovenskih pisateljev rojakom v Ameriki

(Nadaljevanje s 1. strani)

ske vojske, ki je iz nič narastla v moderno opremljeno udarno armado, da je v presenetljivem naskoku kakor v eni sapi osvo- bodila vso našo zemljo. Na teh razstavah so razgrnjeni dokumi- enti o brezčutnosti in brezduš- nosti okupatorjev, o njihovem neusmiljenem gošpodarjenju med nami, o peklenjskih načrtih, kako bi iztrebili naš narod in za- brisali sleherno sled za njim; o klavrnem ovadstvu in brez- vestnem izdajstvu, o preganja- nju v ječah, požigih in pomorih, o grozoti koncentracijskih tabo- rišč, o smrti v vseh podobah, ob- enem pa pričajo listine o svet- lem junaštvu nečloveških napor- nih ogromnih žrtvah, o svetni- štvu in krepkodušnem mučeni- štvu fantov in deklet v cvetoči dobi, o vztrajnosti in neomaj- nosti neznanjih in tihih, prepro- stih ljudi z močnimi srci, o pre- ziranju smrti, o nevzdržnem za- gonu naše armade.

Nakopičena snov, ki bo še dol- go presenečala, pretresala in navduševala, išče zgodovinar- jev, da jo bodo raziskovali in je- vali, pesnikov in pripovedni- urejalec, slikarjev in kiparjev, da bi jo umetniško vredno oblikovali. Mnogo rodov se bo duševno hra- nilo iz teh virov; gosto zgnetena vsebina se ne da stisniti na krat- ke strani tega našega pisma.

Prvega maja smo si ogledali na hitri vožnji tudi del našega podeželja: vozili smo se med mlaji in pod slavaloki sredi prazne oblečene množice; vrve- la je ob godbi in petju, kakor da so že vse razvaline pozidane. Napisi so pričali, da se ljudstvo z zaupanjem zbira v organizaci- jo Osvobodilne fronte, ker vidi samo v njej poročstvo za pravo demokracijo in obrambo svojih političnih in gospodarskih pri- dobitev. In želeli smo si, da bi bili videli tudi Vi, rojaki iz Ame- rike, kako so nas, svoje zveste pisatelje, veselo pozdravljali v zahvalo za bodrilne besede v do- bi trpljenja in žalosti.

Na lastne oči bi se bili preve- rili, kako lažnjive govornice tro- sijo v svet nasprotniki današnje Jugoslavije, češ, da vlada v nji slep nered, da se širi nezadovolj- stvo in odpor, ki da jo brzda edi- no strahovlada njih, ki imajo vajeti in bič v rokah.

Sami vemo, da ni še vse, ka- kor bi moralo biti; a vprašamo Vas: kje pa je, kakor bi moralo biti? Samo v deveti deželi, v In- diji Koromandiji. Kdo bi tajil napake, ki se delajo? A te nas samo vzpodbadajo, da jih sku- šamo po najboljših močeh od-

praviti. In za trdno smo si v sve- sti, da bo naše ljudstvo s svojo žilavostjo našlo pot do pravilne rešitve vseh nalog, ki mu jih postavlja doba. Tudi naše nap- ake so znamenje našega življe- nja: kdor se giblje in dokler se giblje, tudi greši, samo mrtve- mu ni kaj očitati.

Res, verjemite nam, čuno bi se Vam zdelo, toda morali bi pritrčiti, da je pri nas več reda, več dela in več veselja do živ- ljenja nego v kateri koli sosed- ni državi. To nam je zagotovilo že dosti tujcev in domačinov, ki so se razgledali po svetu in po naši zemlji.

Največje čudo pa je nov slo- venski človek, pokončen, ki se zaveda svojega dostojanstva in zahteva, kar mu gre na lastnih tleh; nekdanji pohlevni in skromni tlačan, ki je bil vajen kriviti hrbet pod bičem in se klanjati vsemu tujemu, se je vzravnal in se pokazal ponosne- ga neuklonljivega borca zoper nasilje, za demokratičen ustroj sveta, za sporazum in bratstvo vseh svobodoljubnih narodov, za mirno sožitje in plodovito so- delovanje vsega naprednega člo- veštva.

Ta novi človek je razgibal Slo- venijo in vso Jugoslavijo in ji dal toliko razmaha in poleta, to- liko vedrine, da mika k nam tu- di drugorodce, ker vidijo in veri- jamejo, da nam svoboda in de- demokratičnost niso prazne besede, temveč živa vsebina naše du- ševnosti.

Majsko pismo Vam pišemo, in naše pismo bi bilo lahko vedro in veselo do konca, toda prav med pisanjem je pala temna sen- ca na našo domovino in nanj.

Pravda za Trst — ne bomo Vam razlagali njenega pomena

Dve hiši na E. 70 St.

blizu St. Clair Ave. se prodaja po zmerni ceni. Vsaka za dve družini, ena na 1047 E. 70th St., druga na 1051 E. 70th St. Za podrobnosti se zglasite na
6704 ST. CLAIR AVE.
ali pokličite KE 4963

Prodaja se

hišo za dve družini, na E. 67th St. 6 sob spodaj in 5 sob zgoraj; brez posredovalca. Cena \$6.200. Najemnina znaša mesečno \$55. Za ogled in vse podrobnosti se poizve pri lastniku na 1020 E. 78 St., po 4. uri popoldne.

Opremljeno sobo

pri mirni družini se odda v naj- jem poštenemu slovenskemu ali hrvatskemu fantu. Na razpolago je tudi garaža. Vpraša se na
5125 Luther Ave.

Strežnica

dobi dobro službo. Zglasiti se je osebo v
KOZAN'S TAVERN,
23721 Lakeland Blvd.

Naprodaj

so sledeče hiše: za 2 družini na 77. cesti; 5 in 4 sobe, fornez in garaža; na 78. cesti 5 in 4 sobe, fornez in 3 garaže; na 64. cesti za 3 družine; na Argus Ave. in E. 140 St., 5 in 5 sob, fornez in 2 garaži. MR. KASUNIC, HE 8056.

NAZNANILO

Vsem Slovincem in Hrvatom naznanjam, da sem prevzel od Joe Metlika

MESNICO IN GROCERIJU na 14516 Sylvia Avenue

Postregel bom vedno s prvovrstnim svežim in prekajenim mesom in najboljšo grocerijo. Se pri- poročam za naklonjenost.

JOHN MLAKAR

GLenville 1926

za nas, pa tudi za svet in mir v bodočnosti, ker Vam je vse to dobro znano — pravdo za Trst bi hoteli zasukati nekateri naših vojnih zaveznikov tako, da bi bila ranjena naša svoboda, ubito naše zaupanje v pravico, užalje- na naša narodna in vojaška čast. Zemljepisje, narodnostna pripadnost, trgovinske zveze, gospodarski položaj, ljudska vo- lja — vse na ves glas priča za nas; 8.000 naših fantov, — pa tu- di dekleta med njimi! — ki so dali mlade glave samo za to lepo in drago mesto ob Jadranu, nas zamlklo opominja, naj ne po- zabimo njih in njihovih grobov.

Pravda teče, in ako se ne za- ključi v skladu s človečanskimi pravicami, ne bo dokončno dog- nana. Trst v Jugoslaviji — eve- toče mesto svobode, vzor in vzgled v malem, kako naj bi bil svet urejen v velikem; Trst, od- rezan od svojega naravnega za- ledja — gnilo gnezdo fašistične reakcije, ki bi širilo moralen smrad in politično kugo okoli sebe, Toda pravda še teče, mi stojimo čvrsto na braniku in z nami vse naše prebujeno ljud- stvo; prosimo Vas, dragi rojaki, podprite nas v tem vročem in lepem boju z vsemi svojimi si- lami.

Med Vami so pisatelji sloven-

skega pokolenja, ki jih posluša- ta obe polovici sveta, kadar iz- pregovore. Prepričani smo, da se bodo z vsem srcem zavzeli za Trst, kakor so bili že več časa te velike vojne na naši strani.

Sonce in sence se neprestano menjajo med nami. In glejte, na naše pismo je zopet širil žarek: Molotov je sprožil v Parizu krat- ko in jasno besedo, nekje visoko so se na stečaj odprle line, lepo in čedalje lepše je gledati v bo- dočnost sveta.

V Ljubljani sredi maja 1946. V imenu slovenskih pisateljev: Oton Zupančič, l. r. Franc Finžgar, l. r., Juš Kozak, l. r.,

KOBILICE GROZE UNIČITI DEL AVSTRALSKE ŽETVE

CANBERRA, 10. julija. (O. N.A.) — Avstralska vlada je po- svarila farmarje v severovzhod- ni pokrajini Viktorija, da groze kobilice preplaviti njihova žit- na polja. Vlada je takoj izdelala načrte za pobijanje teh škod- ljivcev, proti katerim bo nasto- pila celo avstralska zračna si- la, ki bo iz letal poškrbopila ogrožena polja. Vlada bo upo- rabljala pri tem novo kemično sredstvo.

Tudi v pokrajini New Wales, kjer pridelajo ogromno pšenice so se kobilice pojavile v velikem številu.

BUDHIN DEMANT

GUSTAV LE ROUGE

(Nadaljevanje)

Prve dni po njiu prihodu je v Lionelovo vilo prihajalo ne- broj ljudi, najprej trgovci, ki so prinašali raznega blaga, oblek itd., za Naolo, potem pa razni profesorji, katerim je poveril njeno vzgojo. Imela je izreden spomin in se igraje naučila vse- ga, kar je bilo treba. Zelja, da postane vredna Lionela, jo je le še bolj podžigala.

Protestantski pastor, častitljiv starček, jo je učil verouka. Ker je bila kot otrok dve leti v ka- toličkem penzionatu, ji je bila naloga zelo olajšana. Čez en me- sec je bila že toliko poučena o skrivnostih Kristove vere, da se je lahko vršila njena poroka z Lionelom. Obred so opravili po- noči v mali kapeli, kamor je zahajalo le malo ljudi in nobe- nemu časopisu se ni javila ta novica. Ko pa je, ker so slednjič ljudje le zvedeli zanjo, zašla v javnost, je povzročila naravnost škandal.

Teden dni je vsa družba v

San Franciscu govorila edinole- o poroki elegantnega yachtma- na z Indijanko, pravo divjaki- njo, hčerko poglavarja "Ink". — Kdo bi si mislil, da to sto- ri gentleman, ki se je zdel tako korekten? so ponavljala dekle- ta, za katerih naklonjenost se nekda Lionel ni brigal. Moral je zblazneti!

Drugi dan so rekli, da je storil yachtman prav.

— Ta ljubi Lionel je bil ved- no ekscentričen, so dejali. Niko- li se ni ravnal po drugih. Menda je njegova soproga zadnja po- tomka azteških cesarjev. Res imenitna in izredna poroka!

Novoporočena sta se malo brigala za hvalo in grajo, ker itak ni dospela do njiu ušes. Ži- vela sta drug za drugega v po- polni samoti. Dnevi so jima hi- telli naprej naglo kot lepe sanje. Lionel je z veseljem razlagal svoji mladi soprogi vse, česar ni

vedela o zapadni civilizaciji. Za mesec dni sta odpotovala na poročno potovanje preko Sever- ne Amerike.

Naola se je zelo zanimala za vse, kar je videla, toda v veliko začudenje Lionelovo ni bila niti preveč očarana, niti navdušena.

— Čuj, je rekla neki dan svo- jemu soprogu; vse, kar mi raz- kazuješ, je občudovanja vredno, a moram ti reči, da mi še bolj ugaja doma, pri tebi, na vrtu najine vile, nego sredi teh hrup- nih mest, kjer ljudje letajo kot blazni okoli.

— Ali se torej ne zabavaš?

— Da, zabavam se, a bolj srečna sem, kadar sva sama, da- leč proč od teh tujcev, ki naju prav nič ne brigajo, a naju gle- dajo sovražno ali radovedno.

Na Naolino željo sta skraj- šala poročno potovanje in se vr- nila v San Francisco. S silnim zadovoljstvom sta prišla nazaj domov, kjer ju je sprejel indij- ski sluga, zvesti Tolliam, v nji- ju vili, ki sta jo imenovala "Vi- lo sreče".

— Nikjer nama ne more biti bolje kot tu, je rekla Naola. (Dalje prihodnjič)

NAZNANILO IN ZAHVALA

S tugo in žalostjo v naših srcih naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je kruta smrt zahtevala življenje našega ljubega očeta in soproga

Anton Vadnal

24. septembra 1894

17. junija 1946

ki je izdihnil svojo dušo dne 17. junija 1946 ob 9. uri zvečer po dolgi in mučni bolezni.

Pokojni je bil doma iz fare Slavna, vas Koča, odkoder je prišel v Ameriko pred 36 leti. Pogreb se je vršil dne 21. junija iz Jos. Zele in sinovi po- grebnega zavoda in nato na Calvary pokopališče, kamor smo ga položili v naročje materi zemlji k večnemu počitku.

Tem potom se iskreno zahvaljujemo vsem onim, ki so položili krasne vence h krsti pokojni- ka, kar je bilo v dokaz vaše ljubezni in spoštova- nja do pokojnika ter nam v tolažbo.

Našo iskreno zahvalo izrekamo vsem, ki ste darovali, in upoštevalo se bo vse, kakor je kdo zahteval, kakor tudi onih, ki ste darovali za maše. Še enkrat vsem lepa hvala.

Najlepšo hvalo izrekamo vsem, ki ste prišli pokojnega kropiti, ko je ležal na mrtvaškemu odru kot tudi vsem, ki ste ga spremili na njegovi zad- nji poti na mirovdvor.

Iskreno zahvalo izrekamo nosilcem krste ter vsem, ki ste dali svoje avtomobile brezplačno v posluho pri pogrebu.

Najlepša hvala tudi pogrebniemu zavodu Jos. Zele in sinovi za najlepšo postrežbo in izvršno urejen pogreb ter za vsestransko posluho in dar.

Hvala tudi Ri. Rev. Monsig. Hribarju za opravljene cerkvene obrede.

Hvala tudi vsem, ki ste prišli pokojnega obis- kati v boleznih in ga tolažili z bodrilnimi beseda- mi. Ko bi mogel, vem, da bi se vam lepo zahvalil vsem. Lepa hvala tudi onim, ki so nam stali ob strani v briki uri ter ste nam na en ali drugi na- čin pomagali in izrazili svoje sočutje.

Ti, predragi in nikdar pozabljeni oče in so- prog, počivaj v miru v svobodni ameriški zemlji. Odšel si tam, kjer ni trpljenja, samo večni mir. Mi se Te bomo vedno spominjali z ljubeznijo v naših srcih do konca naših dni. Spavaj sladko in mirno in strune mile pesmi naj Ti večno igrajo tam, od koder ni več vrnitve!

Zalujoči ostali:

Anna, soproga
Anthony, Frank, John in Richard, sinovi
Valeria, poročena Fortuna, hči
Jon in Anthony, vnuka
Frank, brat
v stari domovini pa zapuška brata Ivana

Cleveland, Ohio, dne 17. julija 1946.

V ČETRTEK, 18. JULIJA

REMNNANT DAY

BO

ŠIROM

THE MAY CO.

NOBENA POŠTNA, TELEFONSKA, C.O.D. ALI WILL CALL NAROČILA SE NE SPREJME

OBŠIRNA ZALOGA MOŠKE ŠPORTNE OPRAVE 1/3 manj V RAZNIH MERAH

REGULARNA CENA 5.95 DO 29.75

ZNIŽANO NA

\$3.97 do \$19.83

Imamo suknjiče, halje, jackete za vsako vreme, športne suknje in slack obleke. Nekateri so malo oprasene. Imamo jih v različnih stilih in raznih merah. Dokler traja zaloga

THE MAY COMPANY, moška oprava . . . drugo nadstropje

Popolna zaloga poletnih čevljev

Dvo-barvni Spectator in vse-beli čevlji

Pumps — Sandals — Ties — Platform podplati

Mere 4 do 10 a ne v vsakemu stilu

Paragon čevlji, regularno 5.48, sedaj 3.95

Life Tride & Surety Six, regularno 5.95-\$6, sedaj 4.95

Gold Cross čevlji, regularno 6.95, sedaj 5.95

Sorority House & Shenanigans, regularno 7.95-9.95, sedaj 6.95

De Liso Debs, Selby Arch Preserv- ers, Mel Prestons, Illings, Raffia sandali, regularno 8.95 - 12.95, sedaj 7.95

Andrew Gellers, Palter De Lisos, Ryder of California čevlji, regu- larno 12.95-17.95, sedaj 10.95

California platform play čevlji iz belega usnja in barvanega blaga, regularno 5.95-8.95, sedaj 4.95

ZENSKI ČEVLJI . . . TRETJE NADSTROPJE

Na partizanski razstavi

Ponatis iz "Slovenskega poročevalca"

(nadaljevanje)

Iz tega je razvidno ogromno delo ilegalnih tiskarn in izredna važnost kurirskih zvez. Takšne kurirske poti so bile vedno zelo nevarne in težavne, kajti vodile so preko težko prehodnih krajev in še to večinoma ponoči. Kurirska pot na Primorsko je na primer v najugodnejšem slučaju trajala tri dni in 13 ur.

V okviru te razstave so prikazani tudi modeli partizanskih tiskarn na Gorenjskem, z originalnimi tiskarskimi stroji in originalno opremo. Sredi takšnega gozdnega bunkerja vise puške, ki so prav tako bistven del njegove opreme kakor stroj sam. Tabele na zidu ponazarjajo razširjenost in gostoto ilegalnih tiskarn na slovenskem ozemlju. Začudi te dejstvo, da so najgostejše posejane po Primorskem.

Razstavljena je tudi oprema radia Osvobodilne fronte v Ljubljani, kakor tudi radijska postaja na osvobojenem ozemlju. Razstavljen zemljevid prikazuje, kako se je ljubljanski radio oddajna postaja Osvobodilne fronte selila iz hiše v hišo, da bi ušla zasledovanju okupatorske policije. Zelo težko je bilo dobiti potrebno tehnično opremo za te partizanske radio oddajne postaje, treba jo je bilo izmikati okupatorju ali pa jo izgotavljati v lastnih delavnicah. Razstavljeni predmeti kažejo, kako težko je bilo včasih za najnujnejše priprave in je bilo treba tudi tukaj nekaj improvizirati. Nekatere stvari so silno primitivne.

Značilno za skrbno, čeprav primitivno izdelavo pa je, da so dobro in točno funkcionirale. Med drugimi je bilo treba tudi narediti pripravo za tradicionalno slovensko kumavico.

V zvezi z razvojem tiska Osvobodilne fronte je prikazan tudi razvoj Tanjuga. V začetku so se izkazali najbolj prikladne prenosljivi baterijski sprejemniki, pozneje pa so začeli uporabljati aparate na tok. Seveda je prišel tudi Tanjug končno do čisto modernih aparatov, toda to šele malo pred osvoboditvijo.

Dne 1. avgusta 1944 je začel izdajati Tanjug svoj ciklostirani "Vestnik". Razstava prikazuje pot radijskega poročila od vesti agencije pa do objave v časopisu. Stenske tabele prikazujejo razvoj Tanjuga in njegovih podružnic v Sloveniji.

Na razstavi je videti tudi vse originalne oddajne in sprejemne aparate Tanjugove radijske postaje, med drugim oddajnik, na katerem je tovarišica Nasta oddajala vesti centrali Tanjuga v Beogradu, poleg njega pa oddajnik, na katerem so pošiljali poročila Radiu svobodna Jugoslavija. Ta oddajnik je izdelal partizan Lojze iz materiala, ki so ga našli v razbitem zavezniškem letalu. Vključ zelo primitivni izdelavi pa je bil tako dober, da so ga lahko sprejemale vse radijske postaje sveta.

Poseben oddelek razstave je posvečen slovenskemu partizanskemu gledališču. Razstavljeni so originalni kostumi na figurah, izdelani iz blaga zavezniških padal, dočim so lasulje iz prediva. Mnogo slik prikazuje prizore iz iger in nastopov naše partizanske gledališča.

Vključ zelo težavnim razmeram, v katerih je moralo gledališče delovati, pa je igralo vrsto iger, med drugimi Čehovega "Snubača" in "Medveda", Linhartovo "Županovo Micko", "kralja na Betajnovi", Borove "Raztrgance" itd.

Na mizah so razstavljene originalne vloge, delovni dnevniški gledališča, letaki, programi ter časopisna poročila o predstavah partizanskega gledališča. Med

njimi so tudi poročila dalmatinskih listov iz časa, ko se je gledališče mudilo v Dalmaciji.

Osrednji prostor razstavnega paviljona pa je posvečen slovenskim narodnim herojem, katerih slike vise na stenah, med njimi redka slika mrtvega narodnega heroja Majde Šilc. Sredi dvorane je postavljen monumentalni

bronast kip partizana, okrog njega po tleh pa so nakopičene razcefrane nemške in italijanske okupatorske zastave ter uniforme, vojni plen naših partizanskih enot. Tako je simbolno prikazana zmaga Osvobodilne fronte, zmaga svobodoljubnega slovenskega ljudstva nad fašizmom.

Del razstave je nameščen v prostorih Narodne galerije in Jakopičevega paviljona. Dostop v vse razstavne prostore je prost. Pobirajo pa se prostovoljni prispevki.

Novice iz stare domovine

Svetovni značaj ruske književnosti

Ruska književnost zavzema eno izmed prvih mest književnosti vsega sveta. V ruski književnosti se je najbolj močno utrdila vera v ustvarjalno silo ljudskih množic in borba za napredne ideje. V nobeni deželi na zapadu umetniška književnost ni izpolnila tako veličastno vloge, nikjer razen v Rusiji ni imela tako častne naloge. Borba ruskih pisateljev s carizmom in spahijskim gospodstvom se je preoblikovala v borbo proti slehernemu zatiranju človeka po človeku.

Ruska književnost je vplivala na zapadne pisatelje s svojim demokratičnim duhom, z osvobodilnimi idejami. Ruski klasiki so idejno in pa ustvarjalno vplivali na duhovni razvoj zapadnoevropskih umetnikov. Veliki ruski pisatelji so navduševali svoje soproste po peresu z ostro postavljenimi vprašanji o smislu življenja, o dolgu inteligence do naroda in o odgovornosti državljanov pred narodom in domovino.

Svetovna vloga ruske književnosti je povezana s svetovnim pomenom Rusije, ki je bila poklicana, da zavzame vidno mesto v razvoju svetovnega družbenega gibanja.

Množično ljudsko gibanje, ki po sili in razmahu doslej nima primere, visoka raven ruske misli — to je realni temelj razvoja ruske književnosti in njen poseben pomen v obče svetovnem književnem razvoju.

Pod pogoji zatiranja, ki je nastalo zaradi samovoljne avtokracije, se je v ruskem narodu izoblikovala takšna množica revolucionarne sile, ki doslej v zgodovini nima primere. Kakor je zapisal Lenin: "Pri nas je razvoj zavedno-revolucionarnih partij, njihovih književnosti in organizacij mnogokrat višji kot v svetu 1789, 1848 in 1871 leta."

Lenin je dejal, da "koraka zgodovina Rusije naprej s koraki, ki merijo po sedem milj". Lenin je opazil, da je izrazita poteza svojska ruskemu narodu, neugasljiva žja po kulturi: "Nikjer niso ljudske množice tako zainteresirane na resnični kulturi kakor pri nas..."

Z globokim pomenom so prežete Leninove besede o nacionalnih nalogah ruske socialne demokracije in o vlogi napredne teorije: "Sedaj hočemo le pokazati na to, da more izpolniti vlogo naprednega borca le partija, ki jo vodi napredna teorija. A da bi bralec dobil konkretno predstavo o tem, kaj to pomeni, naj se spomni predhodnikov ruske socialne demokracije: Hercena, Bjelinskega, Černiševskega in drugih iz svetle plejade revolucionarjev iz sedemdesetih let; naj pomisli na svetovni pomen, ki ga sedaj dosega ruska književnost."

Napredni ruski ljudje so že v XIX. stoletju govorili, da se moramo učiti ob izkustvu drugih narodov in da moramo odvreči nedostatke, ki se kažejo v razvoju evropske kulture.

Ko so naši misleci sprejemali evropske ideje, so jih dalje razvijali in šli po svojih samostojnih potih. To se v celoti nanaša na Bjelinskega, Hercena, Černiševskega in Dobroljubova.

Ruska napredna inteligenca

je s silno radovednostjo opazovala duhovno življenje Evrope, prizadevala si je, da bi razumela, da bi se naučila in objasnila nepoznane nove pojave.

Ostro je treba obsoditi mnenje, ki je bilo do nedavnega razširjeno v književni znanosti, mnenje namreč, da se ruski književnosti odreka samostojnost. V mnogih raziskovanjih in sistematičnih tečajih gledajo na ruske filozofe, književne kritike, pa celo tudi na pisatelje le kot na privrženice in podpornike znanih zapadnoevropskih filozofov, vidnih francoskih, angleških ali nemških pisateljev.

Tako razlagajo revolucionarne nazore Radiščeva v celoti z vplivom francoskih materialistov XVIII. stol. Hercen in Bjelinski veljata za učenca idealista Hegla, a Černiševski in Dobroljubov kot privrženca Fierbacha.

V delih raziskovalcev zgodovine ruske književnosti se je mnogo pisalo o vplivu zapadnoevropskih pisateljev na Puškina, Ljermontova in L. Tolstoja. Šli so celo tako daleč, da se je v učbenikih za VIII. razred gimnazije začel tečaj ruske književnosti s poglavjem "Schiller in Byron".

Vsi ti s silo znešeni zaključki v zvezi z vplivi so nenavadno osiromašili značaj ruske stvari. Re in kar je najvažnejše — sprejeli so pravo stanje stvari.

Bjelinski, Hercen, Dobroljubov in zlasti Černiševski so smatrali svoja teoretska dela za povsem samonikla. Ruski ustvarjalci so kritično sprejeli vse tisto napredno in koristno, kar so našli pri angleških ekonomistih, francoskih materialistih XVIII. stol., pri francoskih utopičnih socialistih ali pri nemških filozofih.

Ruski kritiki-demokrati so ustvarjalno predelovali ideje zapadnoevropskih mislecev in znanstvenikov v skladu z življenjem Rusije, toda v zvezi z nalogami osvobodilnega gibanja rodnega kraja. Černiševski je pisal: "Govorili smo že, da je ta progres v pojmovanji, ki je vsoglasil prejšnje nesloge, bil pri nas izvršen na samostojen način. Prvič je tu duhovno življenje naše domovine dalo ljudi, ki

so šli vzporedno z evropskimi misleci in ne v spremstvu njihovih učencev, kakor se je to prej dogajalo. Pred tem je vsak izmed nas imel med evropskimi pisatelji svojega preroka ali preroke: eni so jih našli v francoski, drugi v nemški književnosti. Odtlej pa, odkar so predstavniki našega duhovnega gibanja samostojno podvrgli kritiki Heglov sistem, ne podlegamo več nobeni tuji avtoriteti.

Bjelinski kakor tudi še nekateri izmed glavnih tovarišev po požrtvovalnosti so postali povsem samostojni v duhovnih odnosih."

Ruski misleci in pisatelji so zaradi splošnega stanja, ki je vladalo v Rusiji v XIX. stoletju bili tolmači razpoloženja ljudskih množic in aktivni udeleženci v boju z avtokracijo in spahijskim gospodstvom. Niso bili pasivni misleci, niso se omejevali nato, da bi bili le opazovalci v življenju. Napredni ruski ljudje so iskreno in plodonosno težili za tem, da bi tesno povezali znanost z življenjem, umetnost s stvarnostjo. Nekrasov je zanosno pisal proti estetskim propagatorjem teorije "umetnost zaradi umetnosti." Pesnik je trdil, da je ta teorija nesmiselna in škodljiva. Kot najvažnejšo svojstvenost ruske družbene misli podčrtujejo stvarnost.

F. Engels je pisal ne le o samoniklosti nazorov ruskih ustvarjalcev, temveč je potrdil tudi njih visoko raven v primeri s historičnim naukom, ki je bil v Evropi razširjen v XIX. stoletju.

Ruska književnost si je v 19. stoletju pridobila najširšo popularnost po vsem svetu. M. Gorki je že 1908 leta podal jasno karakteristiko ruske književnosti: "V zgodovinskem razvoju evropske književnosti predstavlja naša mlada književnost zadovoljiv pojav. Ne pretiravam, če pravim, da ni niti ena zapadna književnost pronicila v življenje s takšno silo in naglico, s tako močnim slepečim bleском talentov. Nihče v Evropi ni ustvaril tako silnih, po vsem svetu priznanih knjig, nihče ni ustvaril toliko čudovitih lepot pod tako nepopisno težkimi pogoji. To se da z gotovostjo dognati, ko se primerja zgodovina zapadnih književnosti z našo zgodovino. Nikjer se v nepolnih sto letih ni pojavila tako svetla plejada velikih imen kakor v Rusiji, nikjer ni bilo takšnega obilja pisateljev-mučenikov, kakor pri nas."

Puškina in Ljermontovljeva slava je prešla daleč preko meja naše domovine. A največjo in najširšo popularnost so dosegla njihova dela v slovanskih deželah. Brali so jih široki krogi inteligence, a slovanski pisatelji so v svojih delih pretrpeli močan vpliv genialnih ruskih pesnikov.

Veliko priznanje je doseglo ustvarjalno delo Gogolja. Danski kritik Georg Brandes, ki je bil vzhvičen nad Gogoljem, je zapisal, da v nobeni književnosti na svetu ni tako ostroumne in hkrati neskončne resne komedije, kakor je "Revizor".

Na zapadu so bili zlasti znani ruski pisatelji iz druge polovice XIX. stoletja. Turgenjev, Gončarov, Ščedrin, L. Tolstoj, Dostojevski, Čehov so dosegli svetovni pomen v ponos in slavo ruskega naroda. Splošno obudovanje v književnih krogih Evrope so izzvala dela Turgenjeva.

Zapadnoevropski pisatelji so opazili kot karakteristično potezo ruske književnosti njeno stremenje k resnici neumorno iskanje visokih idealov, vroče željo, da bi bili osrečeni vsi "ponižani in razžaljeni". Odkod tudi izhaja, da se v umetniških delih ruskih pisateljev tako globoko odkrivajo družbena nasprotja, odtod trezno slikanje navadnega človeka in ljudskih množic.

Idejna propaganda v naši književnosti nikdar ni imela značaja gole tendence. Orambo svobode in sreče naroda so opravljali ruski pisatelji tako, da so ustvarjali na visoko umetniški ravni.

O ustvarjanju L. Tolstoja

NAPRODAJ JE

zidanó poslopje; ima dvoje stanovanj in dve trgovini. Istotam se proda prešo ¾ tone, na zobčasta kolesa (gears) in 8 rjuh, 5'-6"x5'-6". Poizve se podrobnosti na 506 E. 152 St., zgoraj.

SIVALNE STROJE POPRAVIMO

Mi kupimo in popravimo stare šivalne stroje. — Pokličite ALLIANCE SEWING MACHINE 15823 Arcade Ave. KE. 5557

Zakonski par

srednjih let s enim otrokom, želi dobiti v najem stanovanje s 3 ali 4 sobami. Kdor ima za odati naj pokliče GL 0461.

Finisherji na pohištvo izurjeni

TEDENSKA PLAČA

WM. TAYLOR SON & CO.

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. — HE 3028

SOUND SYSTEM

INDOOR—OUTDOOR

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatov

Tubes, Radios, Rec. Players

Vse delo jamčeno

Zakrajsek Funeral Home, Inc.

6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitro postreženo. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1146 E. 61 St.
HE 2730

pravi Lenin: "Ko je slikal ta del v zgodovinskem življenju Rusije je Lev Tolstoj znal postaviti v svojih delih toliko velikih vprašanj, znal se je dvigniti do takšne umetniške sile, da zavzemajo njegova dela eno izmed prvih mest v svetovni književnosti. — Epoha priprav revolucije v deželi, ki jo je zatirala avtokracija, je po zaslu-

gi Tolstejeve genialne osvetlitve izstopila kot korak naprej v razvoju umetnosti vsega človečanstva."

(nadaljevanje)

V človečanski namen, za otroško bolnico v Sloveniji, lahko oddaste vaš namenjeni delež tudi v uradu "Enakopravnosti."

The North American Bank Company

Cleveland 3, Ohio

IZKAZ STANJA Z DNE
29. JUNIJA 1946

IMETJE:

Gotovina na rokah in v drugih bankah	\$1.477.294.91
Vladni bondi Zed. držav	5.101.253.79
Posojila in odbitki	1.875.393.87
Drugi bondi in sekuritete	271.542.28
Bančno poslopje	10.000.00
Drugo imetje	37.607.26
	\$8.773.092.11

OBVEZNOSTI:

Vloge	\$7.276.943.13
Sklad vojnih posojil vlade Zed. držav	965.873.57
Vloge, zapadane v sek. 710-180 G. C.	100.885.96
Nezaslužene obresti, narasle obveznosti, itd.	22.576.55
Glavnica	200.000.00
Preostanek	129.500.00
Nerazdeljen dobiček	37.312.90
Rezerva za obveznosti	40.000.00
	\$8.773.092.11

Bondi v vsoti \$1.968.291.53 so poročstvo za nabavo vojnih posojil vlade Zed. držav kot je postavno dovoljeno

(Članica Federal Deposit Insurance Corporation)
(Članica Cleveland Clearing House Association)

N. A. BANKA S 1. JULIJEM

Vlagatelji in delničarji ter prijatelji slovenske The North American Banke, imate razgled in pogled v gospodarstvo vašega podjetja, finančne ustanove, katera rapidno napreduje in rase v vaš in naroda kredit.

Zgoraj je priobčen račun, ki izkazuje imovino in obli-gacijo v celotnih številkah v vsoti: \$8.773.092.11. Lepa vsota je to za nas, ki smo mali narod, gospodarsko pa smo jednaki velikim narodom. Ta vsota devetih milijonov prinaša dnevno koristi našemu narodu potom vlagateljev, njim samim in vsem, ki se poslužujejo bančnega podjetja. Banka je izplačala ali pripisala v obrestih vlagateljem nad \$22.500.00 za zadnjih 6 mesecev. Ob novemu letu bo banka plačala v dividendah 5% delničarjem za tekoče leto v vsoti: \$10.000.00. Tako imajo delničarji in vlagatelji korist, kje so pa drugi, ki imajo direktno korist od posojil denarja, ki ga rabijo za trgovstvo, s katerim zopet narede z denarjem denar, za sebe in za delničarje. Vse to izhaja direktno iz vlog vlagateljev in delničarjev, ki tvorijo obstoj banke.

Ko vse to razmišljamo, vidimo, kako dobro je, da imamo lastni denarni zavod ali ustanovo. Delnice banke se cenijo po premoženju in stanju banke v knjigah približno \$45.00 vsaka. To je veselo poročilo in vse kaže, da bo banka z vsakim dnem še bolj napredovala v kolikor večje bodo njene vloge, katere prinašajo v dobrih investicijah lepe obresti. Tako lahko vedno povdarjamo: Bodimo zavedni in držimo se svojih denarnih ustanov. S tem bomo koristili sebi in narodu, od drugih bomo pa za to prejeli vredno priznanje. Ne samo, da vabimo za vloge, vabimo vas tudi, da pridete po posojila v svojo domačo banko.

Banka je zavarovana za vloge po Federal Deposit Insurance Corporation, in je članica Cleveland Clearing House Association.

Glavni urad na

6131 ST. CLAIR AVE.

podružnica pa na

15619 WATERLOO RD.

CLEVELAND, OHIO

JOS. ŽELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVE.

ENdicott 6583

Avtomobil in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.

Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.

COLLINWOODSKI URAD:

452 East 152nd Street

Tel.: KEmore 3118

RECORDS

RECORDS

We have a fine selection of
Polkas, Jitterbug

AND OTHER POPULAR PIECES
Phonographs rented for dances, weddings, parties. Radios, washers and sweepers repaired. Expert work.

MALZ ELECTRIC

6902 ST. CLAIR AVENUE

EN 4808

RADIOS

APPLIANCES

PARTS

SERVICE